

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi luottolaitosten varoista myönnettävistä eräistä korkotukilainoista annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan luottolaitosten varoista myönnettävistä eräistä korkotukilainoista annettua lakia muutettavaksi siten, että maakaasun jakelu- ja laitosinvestointeja varten myönnettäville lainoille voitaisiin maksaa korkohyvitystä. Esitys liittyy vuoden 1987 tulo- ja menoarvioesitykseen.

Lisäksi ehdotetaan, että korkotuen määrän vahvistamista koskevat säännökset uudistetaan vuoden 1988 alusta, sekä että kauppa- ja teollisuussatamien rakentamiseen myönnettävät korkotukilainat siirrettäisiin tie- ja vesirakennushallituksen hyväksyttäviksi.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

1.1. Korkotukilainat maakaasun jakelun ja käytön edistämiseen

Maakaasun kulutus oli Suomessa vuonna 1985 983 milj. kuutiometriä, joka jakaantui seuraavasti: tehdasteollisuus 709 milj. kuutiometriä, kaukolämpö ja lämpövoima 135 milj. kuutiometriä, lauhdevoima 117 milj. kuutiometriä sekä muu kulutus 22 milj. kuutiometriä. Maakaasun tuonnin arvo oli vuonna 1985 633 milj. markkaa vastaten noin kolmea prosenttia koko energiatuonnin arvosta.

Maakaasu muodostuu palavista hiilivedyistä, pääosiltaan metaanista, joten kaasumaisena se eroaa selvästi muista fossiilisista polttoaineista; se ei sisällä ollenkaan tuhkaa ja sen rikkipitoisuus on hyvin pieni. Polttoaineena maakaasu on tasalaatuista ja sen käyttötekniikka on hyvin tunnettua, joten sen polttamiseen ei liity erityisiä ongelmia. Lisäksi maakaasun polton ympäristövaikutukset ovat vähäisiä.

Vuonna 1983 hyväksytyssä energiapolitiisessa ohjelmassa on lähivuosina harjoitettavan energiapolitiikan tavoitteiksi asetettu energiahuollon turvaaminen, energian säästäväinen käyttö ja energiahuollon omavaraisuuden nostaminen. Energiainvestointien suuri pääoman tarve voi kuitenkin rajoittaa ja hidastaa taloudellisesti perusteltujen hankkeiden käynnistämistä. Tämän vuoksi luottolaitosten varoja pyritään ohjaamaan kyseisiin investointeihin myöntämällä niille korkotukea. Luottolaitosten varoista myönnettävistä eräistä korkotukilainoista annetun lain (1015/77) 2 §:n 7 ja 9 kohdan mukaan voidaan korkotukea myöntää suurehkoille kotimaista polttoainetta käyttäville energiaa tuottaville laitoksille ja yritysten energiansäästöinvestoinneille. Esityksen mukaan luottolaitosten varoista myönnettävistä eräistä korkotukilainoista annetun lain 2 §:ään lisättäisiin uusi 10 kohta, jonka mukaan korkotukilainoja voitaisiin myöntää myös maakaasun jakelu- ja laitosinvestointeihin.

Maakaasun jakeluinvestointeihin korkotukea voitaisiin myöntää maakaasun runkoputken tai sen päähaarojen ja kuluttajan välisten jakeluput-

kistojen rakentamiseen. Korkotukea voisi saada maakaasun jakelua hoitava aluejakeluyhtiö tai kunnallinen energia- tai lämpölaitos. Lain (1015/77) mukaista korkotukea ei voitaisi myöntää Neste Oy:n maakaasuverkoston toteuttamiseen. Maakaasun laitosisinvestointeina korkotuen piiriin kuuluisivat yritysten voimalaitokset ja lämpökeskukset sekä yritysten kiinteistöjen maakaasulämpimisyjärjestelmät. Lisäksi yhdyskuntien omistamat aluelämpökeskukset ja kaukolämpökeskukset sekä yhdistetyt sähköä ja lämpöä tuottavat lämmitysvoimalaitokset kuuluisivat maakaasun laitosisinvestointeina korkotuen piiriin.

Lain 5 §:n 2 momentti esitetään muutettavaksi siten, että kauppa- ja teollisuusministeriö hyväksyisi maakaasun jakelu- ja laitosisinvestointeja varten annettavat lainat korkotukilainoiksi. Korkohyvityksen suorittaisi valtiokonttori.

1.2. Korkotuen määrä

Luottolaitosten korkotukilainoista perimä korko saa olla enintään sen koron suuruisen, mitä luottolaitos yleisesti soveltaa samanlaisiin tarkoituksiin myönnettäviin lainoihin. Lainat hyväksyy korkotukilainoiksi asianomainen ministeriö tai keskusvirasto päättäen samalla valtioneuvoston vahvistaman enimmäismäärän puitteissa, minkä suuruista korkoa luottolaitos saa kustakin lainasta periä. Valtioneuvosto päättää lainojen enimmäiskorosta hankittuaan asiasta Suomen Pankin lausunnon. Käytännössä enimmäiskoron vaihtelut ovat seuranneet Suomen Pankin peruskoron muutoksia.

Enimmäiskorko on nykyisin 1 1/2—2 prosenttiyksikköä yli Suomen Pankin peruskoron. Kiinnitysluottopankit saavat periä 1/2 prosenttiyksikköä korkeampaa korkoa kuin mitä ne kulloinkin maksavat siitä obligaatiolainasta, josta korkotukilaina myönnetään.

Korkotukilainan saajilta perittävästä korosta päätetään valtion tulo- ja menoarvion käsittelyn yhteydessä, jolloin samalla päätetään eri tarkoituksiin annettavien korkotukilainojen enimmäismääristä. Valtion varoista maksetaan korkotukena lainakoron ja lainansaajan maksaman koron erotus.

Pankkien antolainauksen keskikorkosäätelyn purkautuessa pankkien keskikorot ovat nousseet Suomen Pankin peruskorkoon nähden. Varsinkin uusien lainojen korot määräytyvät enenevässä määrin markkinaperusteisesti. Korkotukilainojen enimmäiskorot sen sijaan ovat pysyneet sidoksissa

Suomen Pankin peruskorkoon, mikä on viime vuosina heijastunut pankkien haluttomuutena myöntää korkotukilainoja.

Rahamarkkinoilla tapahtuneiden muutosten johdosta olisi perusteltua luopua nykyisestä korkosäätelyyn perustuvasta korkotuen määräytymismenettelystä. Tämän vuoksi ehdotetaan, että korkotukien määrä vahvistettaisiin valtion tulo- ja menoarviossa prosenttimääräisenä. Korkotukilainojen enimmäiskoron ja lainansaajan maksettavan koron vahvistamisesta luovuttaisiin kokonaan. Uudistus tulisi voimaan vuoden 1988 tulo- ja menoarviossa ja sitä sovellettaisiin myös ennen vuotta 1988 hyväksyttyihin korkotukilainoihin.

1.3. Satamalainojen myöntäminen

Korkotukilainoja voidaan antaa myös kauppa- ja teollisuussatamien rakentamiseen. Nämä lainat hyväksyy korkotukilainoiksi ja korkohyvityksen suorittaa liikenneministeriö. Korkotukilainojen myöntäminen ja hoito olisi hallinnollisesti tarkoituksenmukaista antaa tie- ja vesirakennushallituksen tehtäväksi, minkä vuoksi lain 5 §:ä ehdotetaan muutettavaksi.

2. Asian valmistelu

Maakaasun jakelu- ja laitosisinvestointien korkotukea sekä kauppa- ja teollisuussatamien korkotukilainojen hallintoa koskevat ehdotukset liittyvät vuoden 1987 tulo- ja menoarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Korkotuen määrän vahvistamista valtion tulo- ja menoarviossa koskeva esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä. Ehdotuksen perusteena on Suomen Pankin 22.9.1986 tekemä esitys siitä, että nykyinen korkotukilainojen enimmäiskoron sidonnaisuus Suomen Pankin peruskorkoon poistettaisiin ja samalla luovuttaisiin lausuntomenetelmästä enimmäiskoron vahvistamisen yhteydessä.

3. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Valtion vuoden 1987 tulo- ja menoarvioesityksessä (momentti 32.55.45) on ehdotettu energi- ansäätöinvestointeihin, kotimaisten polttoaineiden tuotanto- ja käyttöinvestointeihin sekä maakaasun jakelu- ja käyttöinvestointeihin hyväksyttäväksi korkotukilainoja yhteensä enintään 130

milj. markkaa. Tästä määrästä arvioidaan maakaasun jakelu- ja laitosinvestointeihin myönnettävien korkotukilainojen osuudeksi 30 milj. markkaa. Maakaasun jakeluinvestointien korkotukeen on ehdotettu vuodelle 1987 500 000 markkaa ja maakaasua käyttävien laitosten rakentamislainojen korkotukeen 250 000 markkaa.

Korkotuen määrän vahvistamismenettelyn uudistamisella ei ole välittömiä taloudellisia vaikutuksia. Korkotuen perusteet päätettäisiin uudeleen kaikkien korkotukilainojen osalta vuoden 1988 tulo- ja menoarvioesityksen valmistelun yhteydessä.

4. Voimaantulo

Laki on tarkoitus saattaa voimaan 1 päivänä tammikuuta 1987. Korkotuen määrän vahvistamissäännöksen osalta lakia kuitenkin sovellettaisiin vasta 1 päivästä tammikuuta 1988. Korkotuen uusi määräytymismenettely koskisi myös ennen 1.1.1988 myönnettyjä korkotukilainoja.

Edellä olevan perusteella annetaan Eduskunnalle hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

luottolaitosten varoista myönnettävistä eräistä korkotukilainoista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan luottolaitosten varoista myönnettävistä eräistä korkotukilainoista 23 päivänä joulukuuta 1977 annetun lain (1015/77) 3 §:n 2 momentti ja 6 §,

näistä 3 §:n 2 momentti sellaisena kuin se on 13 päivänä joulukuuta 1985 annetussa laissa (965/85),

muutetaan 4 § ja 5 §:n 2 momentti,

näistä 5 §:n 2 momentti sellaisena kuin se on 22 päivänä joulukuuta 1983 annetussa laissa (1022/83) sekä

lisätään lain 2 §:ään uusi 10 kohta seuraavasti:

2 §

Korkotukilainoja voidaan antaa:

— — — — —
10) maakaasun jakelu- ja laitosinvestointien suorittamiseen.

4 §

Valtion tulo- ja menoarvion käsittelyn yhteydessä päätetään korkohyvityksen määrästä sekä vuosittain eri tarkoituksiin annettavien korkotukilainojen enimmäismäärästä.

5 §

— — — — —
Edellä 2 §:n 2 kohdassa tarkoitetuista lainoista hyväksyy korkotukilainoiksi vesiensuojeluinves-

tointien suorittamiseen annettavat lainat ympäristöministeriö sekä muut lainat maa- ja metsätalousministeriö ja korkohyvityksen suorittaa niiden osalta vesihallitus. Edellä 2 §:n 5 kohdassa sekä 6, 7, 8, 9 ja 10 kohdissa tarkoitetut lainat hyväksyy korkotukilainoiksi kauppa- ja teollisuusministeriö ja korkohyvityksen suorittaa niiden osalta valtiokonttori. Muiden lainojen osalta lainan hyväksyy korkotukilainaksi ja korkohyvityksen maksaa asianomainen keskusvirasto.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 1987.

Lain 3, 4 ja 6 §:iä sovelletaan kuitenkin 1 päivään tammikuuta 1988 asti ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleessa muodossa.

Helsingissä 10 päivänä lokakuuta 1986

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Ministeri Pekka Vennamo

Laki

luottolaitosten varoista myönnettävistä eräistä korkotukilainoista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan luottolaitosten varoista myönnettävistä eräistä korkotukilainoista 23 päivänä joulukuuta 1977 annetun lain (1015/77) 3 §:n 2 momentti ja 6 §, näistä 3 §:n 2 momentti sellaisena kuin se on 13 päivänä joulukuuta 1985 annetussa laissa (965/85),

muutetaan 4 § ja 5 §:n 2 momentti, näistä 5 §:n 2 momentti sellaisena kuin se on 22 päivänä joulukuuta 1983 annetussa laissa (1022/83) sekä

lisätään lain 2 §:ään uusi 10 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

Korkotukilainoja voidaan antaa:

3 §

Valtioneuvosto päättää, minkä suuruista korkoa luottolaitokset enintään voivat periä korkotukilainasta. Ennen valtioneuvoston päätöksen antamista on asiasta hankittava Suomen Pankin lausunto.

4 §

Valtion tulo- ja menoarvion käsittelyn yhteydessä päätetään korkotukilainan saajalta perittävistä korosta sekä vuosittain eri tarkoituksiin annettavien korkotukilainojen enimmäismäärästä.

5 §

Edellä 2 §:n 2 kohdassa tarkoitetuista lainoista hyväksyy korkotukilainoiksi vesiensuojeluinvestointien suorittamiseen annettavat lainat ympäristöministeriö sekä muut lainat maa- ja metsätalousministeriö ja korkohyvityksen suorittaa niiden osalta vesihallitus. Lainan hyväksyy korkotukilainaksi ja korkohyvityksen suorittaa 2 §:n 3 kohdassa tarkoitettujen lainojen osalta liikenneministeriö. Edellä 2 §:n 5 kohdassa tarkoitettujen lainat hyväksyy korkotukilainoiksi ympäristöministeriö sekä 6, 7, 8 ja 9 kohdissa tarkoitettujen lainat kauppa- ja teollisuusministeriö ja korkohy-

10) maakaasun jakelu- ja laitosinvestointien suorittamiseen.

3 §

(Kumotaan.)

4 §

Valtion tulo- ja menoarvion käsittelyn yhteydessä päätetään *korkohyvityksen määrästä* sekä vuosittain eri tarkoituksiin annettavien korkotukilainojen enimmäismäärästä.

5 §

Edellä 2 §:n 2 kohdassa tarkoitetuista lainoista hyväksyy korkotukilainoiksi vesiensuojeluinvestointien suorittamiseen annettavat lainat ympäristöministeriö sekä muut lainat maa- ja metsätalousministeriö ja korkohyvityksen suorittaa niiden osalta vesihallitus. Edellä 2 §:n 5 kohdassa sekä 6, 7, 8, 9 ja 10 kohdissa tarkoitettujen lainat hyväksyy korkotukilainoiksi kauppa- ja teollisuusministeriö ja korkohyvityksen suorittaa niiden osalta vakiokonttori. Muiden lainojen osalta lainan hyväksyy korkotukilainaksi ja korkohyvityksen maksaa asianomainen keskusvirasto.

Voimassa oleva laki

vityksen suorittaa niiden osalta valtiokonttori. Muiden lainojen osalta lainan hyväksyy korkotukilainaksi ja korkohyvityksen maksaa asianomainen keskusvirasto.

6 §

Hyväksyessään lainan korkotukilainaksi asianomainen ministeriö tai keskusvirasto päättää 3 §:n 2 momentissa mainitun enimmäismäärän puitteissa, minkä suuruista korkoa luottolaitos saa lainasta periä.

Valtion varoista maksettavan korkohyvityksen määrää vastaa 1 momentin mukaisen koron ja lainansaajalta kulloinkin perittävän koron välistä erotusta.

Ehdotus

6 §

(Kumotaan.)

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 1987.

Lain 3, 4 ja 6 §:iä sovelletaan kuitenkin 1 päivään tammikuuta 1988 asti ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleessa muodossa.